

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 36, Nisan 2019, s. 277-290

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.4965>

Öğr. Gör. Orçun ÇALKAP

Sakarya Üniversitesi Müzik Bilimleri Yüksek Lisans Öğrencisi, orcuncalkap01@gmail.com

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ORTAOKUL MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Özet

Müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nicel veriye dayalı genel ve ilişkisel tarama modelinde bir araştırma dır. Araştırmanın çalışma evrenini Konya ili Karatay, Meram ve Selçuklu merkez ilçelerinde ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Tunalı (2009) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Araştırma genelinde ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik dersi öğretim programına ilişkin algı düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Dersi Öğretim Programı, Konya, Ortaokul

OPINIONS OF MUSIC TEACHERS ABOUT THE SECONDARY MUSIC COURSE TEACHING PROGRAM

Abstract

This research, which aims to determine the opinions of music teachers about the secondary school music lesson curriculum, is a research in the general and relational survey model based on quantitative data. The study population consists of music teachers working in secondary schools in Karatay, Meram and Selçuklu districts of Konya. In the study, the scale developed by Tunali (2009) was used as the data collection tool. Overall, the perception levels of music teachers in secondary schools were high.

Keywords: Music Course Teaching Program, Konya, Secondary School

GİRİŞ

Eğitimin her alanında olduğu gibi müzik eğitiminde yer alan bilgileri ve değerleri gelecek kuşaklara aktarabilmek için eğitim programı gerekmektedir. Bu programlar ancak zamanın şartlarına uygun, değişen ve gelişen toplumun ihtiyaçlarına yönelik olarak hazırlandıklarında çağdaş bir eğitim programı olmaktadır (Canbay, 2007, s. 3). Eğitimin programlı bir şekilde ve bilinçli olarak uygulanabilirliğinin sağlanması için, mutlaka doğru planlanmış bir müzik eğitim programının olması gerekmektedir (Demirci, 2009, s. 2).

“Müzik eğitimi programı, müzik eğitimi sürecinin önceden tasarlanmış bir planı ve bu planın pratikte ortaya çıkmasıdır. Başka bir deyişle, müzik eğitimi programı, müzik eğitimi sürecinin önceden oluşturulmuş bir taslağı ve bu projenin pratikte ortaya konulmasıdır (Uçan, 2005, s. 61).

Etkili ve verimli bir müzik eğitiminin gerçekleşmesi için, müzik eğitimi amaçlarının belirli hedeflere yönelik bir müzik öğrenimi oluşturmak için planlanması gerekir. Ayrıca uygulanması ve değerlendirilmesi de önemlidir. Buna göre müzik dersi öğretim programı; müzik öğretiminin önceden tasarlanmış ayrıntılı planı ve uygulamada bu planın ortaya çıkışının bir görünümüdür. Bir müzik dersi öğretim programı:

- 1)Hedefler,
- 2)Hedef Davranışlar,
- 3) İçerik-Konular,
- 4) Öğrenme-öğretme durumları,
- 5) Sınama-ölçme durumları ve
- 6) Değerlendirme İşlemleri olmak üzere altı ana öğeden oluşur.

Bu hiyerarşik sıralama etkili bir biçimde uygulandığında, bu uygulamanın geri dönütleri olumlu olacak ve genel anlamda müzik eğitim programının geçerli, güvenilir ve ihtiyaçlara cevap veren bir yapıya sahip olduğu görülecektir. Bu nedenle yenilenen ortaokul müzik öğretim programı hakkındaki öğretmen görüşlerinin nicel olarak belirlenmesi önemlidir. Genel eğitimde olduğu gibi, müzik eğitimi belli bir düzende yapabilmek için planlanmalıdır. Müzik eğitimi programı; müzik eğitimi sürecinin önceden tasarlanmış planı ve bu planın uygulamadaki görünümüdür. Program, resmi müzik eğitiminin en önemli unsurlarından biridir. Programsız bir resmi müzik eğitimi düşünülemez. Program örgün müzik eğitiminin ana unsurları olduğu için bütün öğrenciler içeriği (konu alanını), öğretmen ve ortamı / ortamı bir araya getirir, birleştirir, birleştirir, etkinleştirir ve bir eğitim sistemi sunar (Uçan, 2005:61). Bu açıdan müzik öğretim programı müzik öğretiminin hedeflerini gerçekleştirebilmesini saptamak, müzik öğretiminin hedeflere uygun olup olmadığını irdelemek bakımından önemlidir. Müzik öğretim programının söz konusu hedeflere uygun olup olmadığını irdelemek bakımından da ayrıca önemlidir. Müzik eğitimi programının bu amaçları karşılayıp karşılamadığını belirlemek için, bu öğretmenlerin görüşleri de açıkça ortaya çıkarılmalıdır.

Öğretim Programının Temel Öğeleri

Bireyde istenilen davranış değişikliğinin olması için öğretim programında dört öğeye yer verilmelidir. Bunlar; hedef (kazanım), içerik, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve

değerlendirmedir. Bu öğeler, yapılacak program geliştirme çalışmalarıyla gerçekleştirilmektedir. Demirel (2004), program geliştirmeyi; program öğeleri olan hedef (2005 öğretim programına göre kazanım), içerik (kapsam), eğitim durumları (öğretim süreci) ve ölçme ve değerlendirme boyutları arasındaki dinamik ilişkiler bütünü şeklinde ifade etmektedir (Demirel, 2004). Öğretim programlarının kendi içinde sistematik bir yapısı vardır. Bu yapı içinde her öge birbiri ile bağlantılıdır. Bu nedenle bir öğede yapılacak herhangi bir değişiklik, diğer öğeleri de etkileyecektir. Öğretim programında yer alan dört öge, öğretim programının kapsamı gereken dört soruyu da beraberinde getirir: Bunlar, “niçin, ne, nasıl ve ne kadar” sorularıdır.

Kazanım (Hedef)

Eğitim programının amaç(hedef) ögesinde “bireyleri niçin eğitiyoruz” sorusuna yanıt aranır. Amaç, “öğrencinin planlı, yapılandırılmış deneyimlerle kazanması beklenen ve davranış değişikliği veya davranış olarak ifade edilebileceği bir özelliktir.” Amaç aynı zamanda, bireye kazandırılması düşünülen özellikler bütünüdür.

Uzak Hedefler: Bu tür hedefler, genelde bir ülke eğitiminin politik yönünü de gösteren uzun bir süreç sonunda bireylerin sahip olması düşünülen, bilgi, beceri, tutum, değer vb. özellikleri içerir (Özdemir S. , 2012).

Genel Hedefler: Uzak hedeflerin yorumu aynı zamanda da okulun iş görüşünü yansıtan hedeflerdir (Demirel, 2004).

Özel Hedefler: Özel hedefler öğrenciye kazandırılması uygun görülen bilgi, beceri vb. özellikler olup bir disiplin ya da çalışma alanı için özel olarak hazırlanır.

Hedef ifadelerinin bazı nitelikleri taşıması gerekmektedir. Hedeflerin nitelikleri arasında öğrenci davranışına dönüklük, genellik ve sınırlılık, açıklık-anlaşılabilirlik ve içerik ile kenetlilik özellikleri bulunması gerekmektedir (Ertürk, 1997). Bu niteliklerin yanı sıra hedeflerde aranacak bazı nitelikler aşağıda belirtilmiştir (Demirel, 2004):

- Öğretmenlerden ziyade, öğrencilerin yapması gerekenleri göstermelidir.
- Öğrencilerin öğrendiklerini (çıktı) ortaya koyacak nitelikte olmalıdır.
- Konu başlıkları şeklinde değil, öğrenme ürününe dayalı olmalıdır.
- Tek tip öğrenme ürününe ifade etmelidir.
- Bir eylemle ifade edilmelidir.

İçerik (Kapsam)

İçerik (kapsam ya da muhteva) bir eğitim programının ve program geliştirmenin ikinci ögesidir (Özdemir S. , 2012). Bu öğede “ne öğretim” sorusuna yanıt aranmaktadır. Amaç-İçerik ilişkisi bu öğede kurulur. Varış (1998), eğitim programlarında içerik seçimiyle ilgilenenlerin aşağıdaki ölçütleri dikkate almaları gerektiğini belirtir (Varış, 1988).

Bu ölçütlerin de:

1. Toplumsal yarar,
2. Bireysel yarar,
3. Öğrenme ve öğretme,

4. Bilgi strüktüründe muhtevanın işgal ettiği yer olduğunu ve bu ölçütlere yenilerinin ilave edilebileceğini belirtmektedir (Demirel, 2004).

Öğrenme – Öğretme Süreçleri

Eğitim durumu olarak da ifade edilen programın süreç boyutunda "nasıl öğretim" sorusuna yanıt aranır. Sınıf içinde yapılan öğretme etkinlikleri, öğretmenin kullandığı yöntem ve teknikler ile kullanılacak araç-gereçler, öğrenme-öğretme sürecinin kapsamında ele alınmaktadır.

Ertürk' e göre, belirli bir süre içinde bireyi etkileyebilecek dış koşullar olarak tanımlanabilen eğitim koşulları aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır (Demirel, 2004):

1. Hedefe Görelik: Öğrenme-öğretme sürecinin, öncelikle işe koşulduğu hedefe hizmet edici, yani belli özellikleri geliştirici nitelikte olması gerekir. Bu amaçla, hedefler (kazanımlar) belirlenmeli ve bunların hangi konu alanı ile kazandırılacağı belirlenmelidir.

2. Öğrenene Görelik: Belirlenen özellikleri kazandırmak için düzenlenen öğrenme-öğretme süreci, öğrencinin ihtiyaçlarını karşılar nitelikte olmalıdır. Öğrenen geçirdiği eğitimsel yaşantıdan haz duymalıdır.

3. Ekonomiklik:

Ekonomiklik denilince,

- Öğrenme yaşantıları, araç-gereç ve zaman açısından ucuza mal edilmelidir.
- Öğrenme yaşantısı birden fazla özelliği gerçekleştirici olmalıdır.
- Diğer yaşantılarla tutarlılık sağlanmalı ve yaşantılar birbirini desteklemelidir (Demirel, 2004).

Eğitim programı aslında, dersin ve ders konularının öğrenciler tarafından etkili biçimde kazanılabilmesi için öğretmenlere sunulan bir kılavuzdur. Öğretmenler bu kılavuz yoluyla ders programında belirtilen hedefleri gerçekleştirmeye çalışırlar.

Ölçme ve Değerlendirme

Bu boyutta “ ne kadar öğrenildi” sorusuna yanıt aranır. Değerlendirme, hedeflerin öğrenciler tarafından kazanılıp kazanılmadığının, kazanıldıysa ne düzeyde kazanıldığının belirlenmesi amacıyla yapılır. Ölçme ve değerlendirme, eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.

Turgut ve Baykul (2013), eğitimde değerlendirmenin amaçlarını şöyle belirtmiştir:

1. Öğretim programının değerlendirilmesi,
2. Öğretimin etkililiğinin değerlendirilmesi,
3. Öğrenme eksikliklerinin belirlenmesi,
4. Öğrencilerin yetenek ve ilgilerine göre uygun alanlara yönltilmesi,
5. Öğrenci başarısının değerlendirilmesi,
6. Değerlendirme araçlarının ve ölçütünün değerlendirilmesi (Turgut & Baykul, 2013).

Ölçme ve değerlendirme, süreç ve sonuç değerlendirme olarak iki farklı türde yapılabilir. Süreç değerlendirme, öğrencinin bir çalışmayı nasıl gerçekleştirdiğini, çalışma sürecinde hangi

yöntemleri kullandığı, kullandığı yöntemlerden hangilerinin yararlı olduğuna ilişkin bilgiler verir. Sonuç değerlendirme ise öğrencinin başarı düzeyi hakkında bilgi verir (Keskinkılıç & Keskinkılıç, 2005).

Müzik ve Müzik Eğitimi

Müzik, doğanın sunduğu ses malzemelerini seçmek, elde edilen müzik sesleri ile bileşimler yaratmak, belli bir düzen ve kurallar çerçevesinde belirli bir uyumu yakalamaktır.

Müzik insan yaşamının her evresinde onunla birlikte yaşayan, süren ve biriken bir olgudur.

Müzikte birbirine en iyi uyan seslerle anlatılanlar; kişinin kendi ya da başkalarının duygu, düşünce vb. hissettiği şeylerin tümünü taşımaktadır.

Müzik, duygu ve düşüncelerin ateşli bir dizilişidir ve bu diziliş duygu ve düşünceleri öyle bir ifade eder ki, insan yaşamında bir eşi daha yoktur (Lull, 2000, s. 11).

Özengen müzik eğitimi; genel müzik eğitimiyle yetinmeyip müziğin bir dalına içten ilgili, istekli, gönüllü ve yatkın olanlara yöneliktir.

Mesleki müzik eğitimi; mesleksi müzik eğitimi ise; müziğin bütünü, bir kolunu veya dalını bir iş veya mesleksi uğraş alanı olarak seçen veya seçmek isteyenlere yöneliktir.

Genel müzik eğitimi, tüm bireylerin bilmesi gereken temel müzik bilgilerinin genelini kapsar.

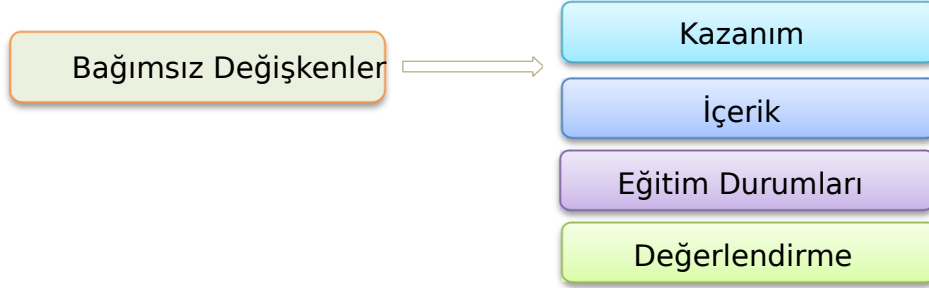
Türkiye’de zorunlu eğitim 12 yıl (İlk dört yıl ilköğretim, ikinci dört yıl ortaokul, üçüncü dört yıl lise)’dir. Ancak yararlanılan kaynaklarda bulunan araştırmalar sekiz yıllık ilköğretim programına uygun olarak yapıldığından ilköğretim sözcüğü kullanılmaktadır. 12 yıllık eğitim süresince öğrencilere, diğer derslerin olduğu gibi müzik dersinin de Milli Eğitim Bakanlığı’na belirlenen müfredat doğrultusunda eğitimi verilmektedir. Genel müzik eğitiminde başlangıç anaokulu olmak üzere, ilköğretim ve ortaokul düzeylerinde zorunlu olup; liselerde ve üniversitelerin eğitim fakültelerinde bulunan bazı bölümlerinde (sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği... gibi) seçmeli ders olarak müzik eğitimi verilmektedir. Özellikle ilköğretim öncesi eğitim ve ilköğretim evrelerindeki genel müzik eğitimi; çocuğa, öğrenciye ortak-temel müzik eğitimini kazandırırken, çeşitli müziksel araç-gereçlerle yüz yüze gelip çalışarak, müziksel terimlerle tanışarak, seslerle, sözlerle, vurmali çalgılar vb. araçlarla kendini ifade edebilme olanağı verir. İlköğretim öncesi eğitimde verilen genel müzik eğitimi bu dönemdeki çocuklar için oyunlaştırarak, devinimsel hareketlerin daha yoğun olduğu bir şekilde çocuğa aktarılır. Müzik eğitiminde belirlenen hedeflerin anlamlı hale gelebilmesi, aktarılan bilgilerin ulaşılabilirliği için öncelikle çocukların müzikal anlamda iyi analiz edilmesi şarttır. Bunun da müzik öğretim programlarına hakim alan bilgisi olan öğretmenlerle mümkün olacağı söylenilebilir.

YÖNTEM

Bu bölümde, çalışmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama aracı, veri yorumlama ve çözümlenmeleri yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli ve Deseni

Müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nicel veriye dayalı genel ve ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır. Genel tarama modelleri, evren hakkında genel bir değerlendirme yapmak için, evrenden alınan birçok element, bir bütün ya da bir grup, örnek ya da örnek evreninden modelleri taramaktadır. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha fazla değişken arasındaki birlikteliğin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2000:79).

Şekil 1. Araştırmanın Kurgulanan Kavramsal Modeli

Araştırmanın temel amacı doğrultusunda kavramsal model dikkate alınarak araştırmaya ilişkin geliştirilen hipotezler aşağıda yer almaktadır.

H_{a1}= Ortaokul müzik dersi öğretim programına ilişkin müzik öğretmenlerinin tutum ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<,01$).

H_{a2}= Cinsiyet değişkenine göre müzik dersi öğretim programı evrenlerinin ortalamaları eşittir ($\mu_1-\mu_2=0$).

H_{a3}= Yaş değişkenine göre müzik dersi öğretim programı evrenlerinin ortalamaları eşittir ($\mu_1-\mu_2=0$).

H_{a4}= Kıdem değişkenine göre müzik dersi öğretim programı evrenlerinin ortalamaları eşittir ($\mu_1-\mu_2=0$).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evreni Konya ili Karatay ($\alpha=42$) Meram ($\alpha=46$) ve Selçuklu ($\alpha=61$) ilçe merkezinde ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenleri olarak tespit edilmiştir. Örneklem hacmi olarak Sekaran (1992:253) belirli evrenler için kabul edilebilir örnek büyüklükleri tablosu temel alınarak Karatay ($n=30$) Meram ($n=33$) ve Selçuklu ($n=44$) ilçe merkezinde ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerine tabakalı ve kolayda örnekleme alma yöntemiyle ulaşılmaya çalışılmıştır. Kolayda örnekleme tekniğinde esas, ankete cevap veren herkesin örneğe dâhil edilmesidir (Altunışık ve diğerleri, 2010:140).

Korelasyon değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü, derecesini ve önemini gösteren istatistiksel bir yöntemdir (Özdamar, 2015: 379). T-testi, iki örneklem grubu arasındaki farkları ortalamaları açısından incelemek için kullanılır. T-testi analizinde, gruplar arasındaki farklılıkların anlamlılık düzeyi tek yönlü veya iki yönlü olarak incelenmiştir (Kalaycı, 2010: 74). Tek faktörlü (yönsel) analiz, iki veya daha fazla bağlantılı olmayan ara örnek arasındaki farkın sıfırdan önemli ölçüde farklı olup olmadığını test etmek için kullanılır. En az iki grup arasında büyük bir fark varsa, eğer Scheffe testi grup değişkenlerinin eşit olduğu gruplarda sıklıkla kullanılıyorsa, araştırmacı olarak çalışmak isterse Tukey HSD'yi kullanabilirsiniz. Dunnett C testi grup değişkenleri nokta dağılımında eşit olmadığına seçilebilir (Büyüköztürk, 2005: 47).

BULGULAR

Bu bölümde, ölçüm verileri önermeleri ve önermeler arasındaki ilişki-fark test bulguları ve iç yorumları yer almaktadır.

Müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerine ilişkin önermeler müzik öğretmenlerine beşli Likert tarzında sorulmuştur. Tablo 2, Tablo 3 Tablo 4 ve Tablo 5’de önermelere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2. Kazanım Önermeleri

	Aritmetik	Standart
	Ortalama	Sapma
Program kazanımları bilgi, beceri, tutum, değerler dikkate alınarak hazırlanmıştır.	4,43	1,03
Program kazanımlarında öğrencilere bilgilerini sınavabilecekleri çeşitli öğrenme yaşantıları da sunulmuştur.	4,36	0,97
Program kazanımlarına uygun olarak, “Oyun, Dans, Devinim” ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılmıştır.	4,35	0,99
Program kazanımları müzik okur-yazarlığı kazanabilme, estetik duyarlılığa sahip olma becerisini kazandırır.	4,51	0,77
Program kazanımları müziksel algılama ve bilgilenme; kişisel ve sosyal değerlere önem verme becerilerini geliştirir niteliktedir.	4,62	0,77
Program kazanımları iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik becerilerini geliştirmektedir.	4,33	1,00
Program kazanımları öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmektedir.	4,10	0,99
Program kazanımları öğrencilerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerilerini geliştirmektedir.	4,28	0,98
Program kazanımları toplumsal-kültürel yaşamına ilişkin ihtiyaç ve beklentileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.	4,34	1,00
Toplam	4,37	0,94

Notlar: (i) n=107 (ii) Cronbach’s Alfa=.964 (iii) Ölçekte 1=Kesinlikle Katılmıyorum ve 5= Kesinlikle Katılıyorum anlamındadır (iv) Friedman çift yönlü Anova testine göre $\chi^2= 80.351$ df 8 p=.000 sonuçlar istatistiksel bakımdan anlamlıdır.

Kazanım boyutuna ilişkin Tablo 2 incelendiğinde tüm önermelerin yüksek olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle denekler; Program; bilgi, beceri, tutum, değerler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır 4,43±1,03 Bilgilerini sınamak için öğrencilere çeşitli öğrenme deneyimleri sunulur 4.36±0.97 Programın kazanımlarına göre, oyun, dans, hareket ekseninde ilgili yöntemler kullanılmıştır 4,35±0,99 Program müzik okumayı kazanma ve estetik hassasiyet kazanma becerisi kazanır 4,51 ± 0,77 Program müzikal algı ve bilgi kazandırıyor; kişisel ve

sosyal değerlere dikkat etme becerisi geliştirir $4,62 \pm 0,77$ Program iletişim kurar, problem çözer, araştırma yapar, bilişim teknolojilerini kullanır, girişimcilik becerilerini geliştirir $4,33 \pm 1,00$ Program, öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir $4,10 \pm 0,99$ Program öğrencilerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisini geliştirir $4,28 \pm 0,98$ Program kazanımları, sosyal kültürel yaşamının ihtiyaç ve beklentileri dikkate alınarak hazırlanmıştır $4,34 \pm 1,00$ önermelerinin bütününde kazanım faktörü algı düzeyi yüksektir.

Tablo 3. İçerik Önermeleri

	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Programın müziksel içeriği, yerel müzik kültürümüzle evrensel müzik kültürüne açılım gösteren bir nitelik taşımaktadır	4,28	1,01
Programa “Yapılandırmacı Yaklaşım” ve “Çoklu Zeka Kuramı” kaynaklık etmiştir.	4,41	0,80
Program içeriği hazırlanırken Güzel Sanatların diğer dallarıyla ilişkilendirilerek hazırlanmıştır.	4,45	0,80
Kazanımların işlenişinde açıklamalar bölümündeki sınırlandırmaya dikkat edilmiş ve öğrenci seviyesine uygun bir işleniş sırası izlenmiştir	4,58	0,96
Program içeriği tek sesli ve çok sesli, geleneksel ve çağdaş, eski ve yeni (modern), hafif ve ciddi, eğlendirici ve dinlendirici, düşündürücü ve yüceltici tür ve çeşitleri gibi çok boyutlu bir müzik anlayışı temeline dayamaktadır.	4,59	0,96
Atatürkçü düşünce kazanımları, yıl içerisinde özel gün ve haftalara ilişkilendirilerek işlenmektedir.	4,43	0,97
Program içeriğinde temalar, konular ve kavramlarla ilişkilendirilmiştir	4,57	0,77
Programda genel müzik öğretim yöntemlerinin yanı sıra özel müzik öğretim yöntemlerinden de yararlanılmıştır.	4,57	0,96
Toplam	4,48	0,90

Notlar: (i) $n=107$ (ii) Cronbach’s Alfa=.968 (iii) Ölçekte 1=Kesinlikle Katılmıyorum ve 5= Kesinlikle Katılıyorum anlamındadır (iv) Friedman çift yönlü Anova testine göre $\chi^2= 45.030$ $df 7$ $p=.000$ sonuçlar istatistiksel bakımdan anlamlıdır.

İçerik boyutuna ilişkin Tablo 3 incelendiğinde tüm önermelerin yüksek olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle denekler; Programın müzik içeriği, yerel müzik kültürümüz ile evrensel müzik kültürünün bir özelliğidir $4,28 \pm 1,01$ “Yapılandırmacı Yaklaşım ve Çoklu Zeka Kuramı” programının kaynağı olmuştur $4,41 \pm 0,80$ Program içeriğini hazırlarken güzel sanatların diğer şubeleri ile ilişkilendirilerek hazırlanır $4,45 \pm 0,80$ Kazanımların işlenmesi sırasında açıklamalar bölümündeki sınırlama dikkate alınmış ve öğrenci seviyesine uygun işlem sırası takip edilmiştir $4,58 \pm 0,96$ Program, monoton ve çok sesli, geleneksel ve çağdaş, eski ve yeni (modern), hafif ve ciddi, eğlenceli ve dinlendirici, düşündürücü ve canlandırıcı tür ve çeşitler gibi çok boyutlu bir müzik konsepti üzerine kuruludur $4,59 \pm 0,96$ Kemalist düşünce kazanımları, yılındaki özel gün ve haftalarla ilişkilendirilerek hesaplanır $4,43 \pm 0,97$ Programın içeriği temalar, konular ve kavramlarla ilgilidir $4,57 \pm 0,77$ Genel müzik öğretme yöntemlerine ek olarak programında özel müzik öğretme yöntemleri de kullanılmıştır $4,57 \pm 0,96$ önermelerinin bütününde içerik faktörü algı düzeyi yüksektir.

Tablo 4. Eğitim Durumları Önergeleri

	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Etkinliklerin düzenlenmesinde; çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve var olan bilgileri de göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun planlanmasına dikkat edilmiştir.	4,60	0,76
Etkinlikler, öğrenme öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak biçimde düzenlenmiştir.	4,57	0,77
Öğrenme-öğretme sürecinin başında öğrencilerin ön öğrenmelerini (bilgilerini) ortaya çıkarmak amacıyla derse hazırlayıcı ve motive edici uygulamalara (etkinliklere) yer verilmiştir.	4,63	0,61
Öğrenciler; ulusal birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran bir şarkı dağarcığına sahip olmuştur.	4,48	0,79
Program kazanımlarında edinilen her beceri ve bilgi, mutlaka yaşam içerisinde uygulanabilir niteliktedir.	4,22	1,01
Müzik dersi öğretim programı, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan ve farklı yöntem ve tekniklerle bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayış ve içerikle düzenlenmiştir.	4,50	0,77
Toplam	4,50	0,79

Notlar: (i) n=107 (ii) Cronbach's Alfa=.944 (iii) Ölçekte 1=Kesinlikle Katılmıyorum ve 5= Kesinlikle Katılıyorum anlamındadır (iv) Friedman çift yönlü Anova testine göre $\chi^2=60.377$ df 5 p=.000 sonuçlar istatistiksel bakımdan anlamlıdır.

Eğitim durumları boyutuna ilişkin Tablo 4 incelendiğinde tüm önermelerin yüksek olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle denekler; Etkinliğin düzenlenmesinde; öğrenci merkezli ve yapılandırmacı yaklaşımın planlanması, öğrencilerin çevresel özellikleri ve ilgi alanları, ihtiyaçları ve güncel bilgileri dikkate alınarak planlandı 4.60 ± 0.76 Etkinlikler, öğrencinin öğretim sürecinde aktif bir rol oynadığı şekilde düzenlenir. 4.57 ± 0.77 Öğrenme-öğretme sürecinin başlangıcında, öğrencileri hazırlamak için ön öğrenme (bilgi) ve motive edici uygulamalar (etkinlikler) dahil edilir $4,63\pm 0,61$ Öğrenciler; ulusal birliğimizi ve bütünlüğümüzü güçlendiren ve dünyaya entegrasyonumuzu kolaylaştıran bir şarkı repertuarına sahiptir 4.48 ± 0.79 Programda edinilen bilgi ve beceriler yaşamda uygulanmalıdır $4,22\pm 1,01$ Müzik öğretimi programı, genel müzik eğitiminin her alanında farklı yöntem ve teknikleri kullanarak bireylerin dengeli, tutarlı ve sağlıklı bir şekilde büyümelerini sağlamayı amaçlayan bir anlayış ve içerik ile düzenlenmektedir 4.50 ± 0.77 önermelerinin bütününde eğitim durumları faktörü algı düzeyi yüksektir.

Tablo 5. Değerlendirme Önergeleri

	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Programda ölçme, yalnız öğretimden sonra değil, öğretim sırasında da yapılmaktadır.	4,50	0,78
Ölçme ve değerlendirme uygulamalarından kısa bir süre sonra öğrenciye, kazanmış olduğu davranışların nicelik ve niteliğine ilişkin bilgiler verilmektedir.	4,59	0,80
Öğrenciler sadece bilişsel, duyuşsal ve psikomotor hedeflere ulaşma düzeyleri açısından değil, yaşamdaki başarının da temeli olan becerileri (kendine güvenme, motivasyon, çaba gösterme, sorumluluk sahibi olma, takım çalışması v.b.) ile de değerlendirilmek	4,43	0,79
Öğrencilere öğrenmeleri için nasıl farklı imkanlar sunuluyorsa, ne	4,05	0,94

öğrendiklerini gösterebilmeleri için de farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır.

Öğrenciler ölçülürken kullanılan yöntem ve içeriği ile öğrenci başarısı arasında bir ilişki vardır.

Toplam 4,11 0,78
4,33 0,81

Notlar: (i) n=107 (ii) Cronbach's Alfa=.909 (iii) Ölçekte 1=Kesinlikle Katılmıyorum ve 5= Kesinlikle Katılıyorum anlamındadır (iv) Friedman çift yönlü Anova testine göre $\chi^2= 92,787$ df 4 p=.000 sonuçlar istatistiksel bakımdan anlamlıdır.

Değerlendirme boyutuna ilişkin Tablo 5 incelendiğinde tüm önermelerin yüksek olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle denekler; Programda ölçme sadece öğretimden sonra değil, aynı zamanda dersinde de yapılır 4.50 ± 0.78 Değerlendirme ve değerlendirme uygulamalarından kısa bir süre sonra, öğrenciye kazandığı davranışların niceliği ve kalitesi hakkında bilgi verilir $4,59\pm 0,80$ Öğrenciler sadece bilişsel, duyuşsal ve psikomotor hedefleri ile değil aynı zamanda yaşamdaki başarının temeli olan becerilerle (özgüven, motivasyon, çaba, sorumluluk, takım çalışması vb.) değerlendirilir $4,43\pm 0,79$ Öğrencilere öğrendiklerini ve öğrenmeleri için nasıl farklı fırsatlar sunduğunu göstermek için farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır 4.05 ± 0.94 Öğrencilerin yöntemi ve içeriği ile öğrencilerin başarısı arasında bir ilişki vardır. $4,11\pm 0,78$ önermelerinin bütününde değerlendirme faktörü algı düzeyi yüksektir.

Bu çalışmanın temel amacı “*müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerinin*” belirlenmesidir. Bu nedenle ölçekte yer alan dört faktör arasındaki ilişki Pearson korelasyon katsayı ile Tablo 6’da incelenecektir (H_{a1}). Ardından karşılaştırmalar t ve F testi analizlerine Tablo 7-Tablo 9’da tabi tutulacaktır (H_{a2} - H_{a3} - H_{a4}).

Tablo 6. Korelasyon Analiz Sonuçları

	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₃)	(Y ₄)
Kazanım Ölçüm Verileri	1			
İçerik Ölçüm Verileri	,942**	1		
Eğitim Durumları Ölçüm Verileri	,908**	,928**	1	
Değerlendirme Ölçüm Verileri	,895**	,905**	,906**	1

Notlar: (i) n=107 (ii) Pearson Korelasyon Katsayısı (iii) ** İlişki 0.01 düzeyinde anlamlı

Pearson korelasyon katsayısı ve anlamlılığına ilişkin korelasyon matrisi Tablo 6’da incelendiğinde; kazanım ölçüm verileri ile içerik ölçüm verileri arasında [$r=.94$, $p<0.01$] eğitim durumları ölçüm verileri arasında [$r=.91$, $p<0.01$] değerlendirme ölçüm verileri arasında [$r=.90$, $p<0.01$] anlamlı bir ilişki vardır. İçerik ölçüm verileri ile eğitim durumları ölçüm verileri arasında [$r=.93$, $p<0.01$] değerlendirme ölçüm verileri arasında [$r=.91$, $p<0.01$] anlamlı bir ilişki vardır. Eğitim durumları ölçüm verileri ile değerlendirme ölçüm verileri arasında ise [$r=.91$, $p<0.01$] anlamlı bir ilişki vardır. Genel olarak Pearson korelasyon katsayısı anlamlılığı incelendiğinde; % 95 güven aralığı içinde p iki yönlü anlamlılık değeri 0.01’ten küçük çıkmıştır. Dolayısıyla sıfır (null) hipotezi red edilerek, alternatif hipotez kabul edilmiştir.

H_{a1} = Ortaokul müzik dersi öğretim programına ilişkin müzik öğretmenlerinin tutum ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<.01$).

Tablo 7. Müzik Öğretim Programı İle Cinsiyet Değişkeninin Karşılaştırılması

		N	\bar{x}	S	t	p
Kazanım Ölçüm Verileri	Kadın	50	4,42	0,88	,655	,514
	Erkek	57	4,32	0,80		
İçerik Ölçüm Verileri	Kadın	50	4,52	0,85	,351	,726
	Erkek	57	4,46	0,80		
Eğitim Durumları Ölçüm Verileri	Kadın	50	4,55	0,72	,710	,479
	Erkek	57	4,45	0,69		
Değerlendirme Ölçüm Verileri	Kadın	50	4,40	0,72	,931	,354
	Erkek	57	4,28	0,69		

Notlar: (i) n=107 (ii) Bağımsız örneklem t testi (iii)* İlişki 0.05 düzeyinde anlamlı

Müzik öğretim ortalamaları ile cinsiyet değişkeninin karşılaştırılmasında Kazanım ölçüm verileri [$t=.655$, $p>0.05$] İçerik ölçüm verileri [$t=.351$, $p>0.05$] Eğitim Durumları ölçüm verileri [$t=.710$, $p>0.05$] Değerlendirme ölçüm verileri [$t=.931$, $p>0.05$] kadın ve erkek deneklere göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Genel olarak t testi anlamlılığı incelendiğinde; % 95 güven aralığı içinde p iki yönlü anlamlılık değeri 0.05'ten büyük çıkmıştır. Dolayısıyla sıfır (null) hipotezi red edilerek, alternatif hipotez kabul edilmiştir.

H_{a2} = Cinsiyet değişkenine göre müzik dersi öğretim programı evrenlerinin ortalamaları eşittir ($\mu_1-\mu_2=0$).

Tablo 8. Müzik Öğretim Programı İle Yaş Değişkeninin Karşılaştırılması

		N	\bar{x}	S	F	p
Kazanım Ölçüm Verileri	25-34 Yaş	32	4,37	0,88	,233	,793
	35-44 Yaş	45	4,31	0,90		
	45 Yaş ve Üzeri	30	4,45	0,70		
İçerik Ölçüm Verileri	25-34 Yaş	32	4,49	0,85	,419	,659
	35-44 Yaş	45	4,42	0,89		
	45 Yaş ve Üzeri	30	4,59	0,68		
Eğitim Durumları Ölçüm Verileri	25-34 Yaş	32	4,47	0,72	,554	,576
	35-44 Yaş	45	4,44	0,75		
	45 Yaş ve Üzeri	30	4,61	0,61		
Değerlendirme Ölçüm Verileri	25-34 Yaş	32	4,39	0,75	,333	,718
	35-44 Yaş	45	4,27	0,74		
	45 Yaş ve Üzeri	30	4,38	0,60		

Notlar: (i) n=107 (ii) Tek yönlü varyans analizi (iii)* İlişki 0.05 düzeyinde anlamlı

Müzik öğretim ortalamaları ile yaş değişkeninin karşılaştırılmasında Kazanım ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.233$, $p>0.05$] İçerik ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.419$, $p>0.05$] Eğitim Durumları ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.554$, $p>0.05$] Değerlendirme ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.333$, $p>0.05$] yaş değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Genel olarak F testi anlamlılığı incelendiğinde; % 95 güven aralığı içinde p iki yönlü anlamlılık değeri 0.05'ten büyük çıkmıştır. Dolayısıyla sıfır (null) hipotezi red edilerek, alternatif hipotez kabul edilmiştir.

H_{a3} = Yaş değişkenine göre müzik dersi öğretim programı evrenlerinin ortalamaları eşittir ($\mu_1-\mu_2=0$).

Tablo 9. Müzik Öğretim Programı İle Kıdem Değişkeninin Karşılaştırılması

		N	\bar{x}	S	F	p
Kazanım Ölçüm Verileri	1-5 Yıl	34	4,39	0,85	,668	,515
	6-10 Yıl	38	4,25	0,97		
	11 Yıl ve Üzeri	35	4,48	0,66		
İçerik Ölçüm Verileri	1-5 Yıl	34	4,49	0,83	,883	,417
	6-10 Yıl	38	4,36	0,95		
	11 Yıl ve Üzeri	35	4,62	0,64		
Eğitim Durumları Ölçüm Verileri	1-5 Yıl	34	4,48	0,70	,804	,450
	6-10 Yıl	38	4,41	0,80		
	11 Yıl ve Üzeri	35	4,61	0,58		
Değerlendirme Ölçüm Verileri	1-5 Yıl	34	4,36	0,73	,437	,647
	6-10 Yıl	38	4,25	0,80		
	11 Yıl ve Üzeri	35	4,40	0,56		

Notlar: (i) n=107 (ii) Tek yönlü varyans analizi (iii)* İlişki 0.05 düzeyinde anlamlı

Müzik öğretim ortalamaları ile kıdem değişkeninin karşılaştırılmasında Kazanım ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.668$, $p>0.05$] İçerik ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.883$, $p>0.05$] Eğitim Durumları ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.804$, $p>0.05$] Değerlendirme ölçüm verileri [$F_{(2-104)}=.437$, $p>0.05$] kıdem değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Genel olarak F testi anlamlılığı incelendiğinde; % 95 güven aralığı içinde p iki yönlü anlamlılık değeri 0.05'ten büyük çıkmıştır. Dolayısıyla sıfır (null) hipotezi red edilerek, alternatif hipotez kabul edilmiştir.

H_{a4} = Kıdem değişkenine göre müzik dersi öğretim programı evrenlerinin ortalamaları eşittir ($\mu_1-\mu_2=0$).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Müzik öğretmenlerinin ortaokul müzik dersi öğretim programı hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada müzik öğretim programının öğeleri; kazanım, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutları altında incelenmiştir. Müzik öğretim programına ilişkin tüm alt boyutlarda müzik öğretmenlerinin algı düzeyleri yüksek çıkmıştır. En yüksek algı düzeyi eğitim durumları boyutunda çıkmıştır. Tüm önermeler için yapılan Cronbach's Alfa ve Friedman çift yönlü Anova testi değerleri anlamlı çıkmıştır. Bu da ankete cevap veren deneklerin cevaplarının kendi içerisinde tutarlı olduğunu göstermektedir.

Müzik öğretimi alt boyutları arasındaki korelasyonel ilişki incelendiğinde, bütün faktörlerin istatistiki olarak anlamlı, yüksek ve orta bir ilişki içerisinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En yüksek ilişki düzeyi kazanım ölçüm verileri ile içerik ölçüm verileri arasında çıkmıştır. Bu sonuç da kazanım ve içeriğin birbiri ile sıkı bir ilişkisinin olduğunu göstermektedir.

Müzik öğretimi alt boyutları ile cinsiyet, yaş ve kıdem değişkenleri ile karşılaştırıldığında, bütün faktörlerde istatistiki olarak anlamlı farklılık çıkmamıştır. Betimsel istatistiklere göre müzik öğretim programına müzik öğretmenlerinin algı düzeylerinin yüksek çıkmıştı. Bu sonuç da müzik öğretim programına yönelik müzik öğretmenlerinin algı düzey ortalamalarının birbirine yakın olduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Canbay, A. (2007). “İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı “Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür” Ünitesi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü doktora Tezi.
- Demirci, B. (2009). “2006 İlköğretim Müzik Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı, Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitaplarının Uygulamadaki Görünümüne Yönelik Değerlendirilmesi”. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Tezi,.
- Demirel, Ö. (2004). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: PEGEMA Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi A.Ş.(9. Baskı).
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kalaycı, Ş., Albayrak, A. S., Eroğlu, A., Küçüksille, E., Ak, B., Karaatlı, M., et al. (2010). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Keskinkılıç, K., & Keskinkılıç, S. (2005). *Türkçenin Temel Becerileri ve Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım (1.Baskı).
- Lull, J. (2000). *Popüler müzik ve iletişim (Popular music and communication)*. İstanbul.: Çev.:Turgut İbلاغ, Çiviyazıları (1.Basım).
- Özdamar, K. (2015). *SPSS ile Biyoistatistik*. Ankara: Nisan Kitabevi.
- Özdemir, S. (2012). *Eğitimde Program Geliştirme ve Program Geliştirme Süreçlerinin Unsurları*. (G. Ocak(Ed.), Dü.) (4. Baskı).
- Sekaran, U. (1992). *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*, John Wiley ve Sons.
- Turgut, M., & Baykul, Y. (2013). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: PEGEM A Yayıncılık.
- Uçan, A. (2005). “Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum”. Ankara: Evrensel Müzik Evi (3.Baskı).
- Varış, F. (1998). *Eğitimde Program Geliştirme “Teori ve Teknikleri”*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi (4. Baskı).